

ANADİL ve YABANCI DİL EĞİTİMİNDE 'KEMİKLEŞMİŞ HATALAR' ve 'ÇÖZÜM YOLU'

ADI / SOYADI : SEDAT ERDOĞAN

MESLEK: SESBİLİMCİ, YAZAR, EĞİTMEN

KONU: TÜRKİYE'DE DİL (SES) EĞİTİMİNİ ENGELLEYEN 'KEMİKLEŞMİŞ HATALAR' -SES = ANA UNSUR-

İLETİŞİM: sedatphonetic@hotmail.com / www.sesletim.com

'Vurgu zamanlı' İNGİLİZCE	'Hece zamanlı' TÜRKÇE
---------------------------	-----------------------

Yabancı dil eğitimi, ülkemizde yıllardır çözülememiş en önemli sorunlardan biridir. Çok uzun süredir bu sorunun ötelenmiş veya çözülememiş olması, bu sorunu kemikleştirmiş, bir devlet sorunu haline getirmiştir. Burada, sorun, ana unsurdan (Ana ve Hedef dilin ses bilinci) kaynaklanmaktadır. Bir dili başka dillerden ayıran en önemli özellik 'ses düzenidir'.

Yabancı dillerin (İngilizce, Almanca'nın...) ses sistemi = düzeni okullarda EKSİK ve YANLIŞ öğretildiği veya ses öğretimi okullarda hiç yapılmadığı için 'VURGU ZAMANLI' İngilizce, Almanca... yerine ortaya 'Türkçe aksanlı, HECE ZAMANLI' İngilizce, Almanca... ortaya çıkmıştır. Başka bir ifadeyle, okullarımızda yabancı dil eğitimi yapılırken, hedef dilin sesbilim (fonoloji-genel ses sistemi) bilgisi = 'ana unsur' doğru ve uygun kullanılmamaktadır. Daha doğrusu ana unsur hiç öğretilmemektedir.

Halbuki dilin asıl kaynağını oluşturan seslerin değiştirilmesi veya başka dillerden alınması mümkün değildir. Bu konuda zorlama olursa dili kullanan insanlar arasında anlaşmazlıklar doğar, çünkü dilde zorlama olmaz. Her dil, kendi kuralları içinde yaşar ve gelişmesini sürdürür. Bir dili, diğer bir dilden ayıran en temel faktör, o dilin ses sistemidir, düzenidir.

Örnek: Türkçe, 'vurgu zamanlı' İngilizce gibi öğretilir mi? Bu düşünülemez, uygulanması bile teklif edilmez, edilemez. Sonuçta İngilizce de, 'hece zamanlı' Türkçe gibi öğrenilemez, öğretilmez. Ancak ülkemizde İngilizce bu şekilde öğretilmeye çalışılmaktadır.

Dilin hammaddesi, temel yapı taşı olan 'ses', ülkemizde sadece telaffuz olarak algılanmaktadır, görülmektedir. Doğru telaffuz, temel malzemesi ses olan dilin, ancak ve ancak yan unsurudur. 'Ses', ise dili meydana getiren ana unsurdur. Dil ile ilgili diğer tüm olaylar ise yan unsurdur. Tüm yan unsurlar gücünü ana unsurdan alır. Okuma, yazma, konuşma, dinleme... becerilerinin özü sestir. 'Ses' sadece konuşmayı (telaffuzu) etkiler demek, gerçek İngilizceden veya bilimden uzaklaşmaktır. Başka bir ifadeyle, İngilizcenin sadece tek yönüne odaklanmak demektir. 'Ses bilinci' okuma, yazma ve dinlemeyi en az konuşmayı etkilediği kadar etkiler. Sayılar nasıl matematiğin her dalını etkiliyorsa, 'sesler' de dilin her yönünü etkiler. Bir dilin kendine özgü 'sesleri', o dilin anayasasını oluşturur. Bir ülkeyi ayakta tutan o ülkenin anayasasıdır, bir dili ayakta tutan o dilin sesleridir.

İlk ve orta öğretim yabancı dil dersi öğretim programı gereği, ses öğretimi yapılmak zorundadır. Ancak okullarımızda hedef dilin sesletim öğretimi yapılmamaktadır. Sesletim öğretiminin yapılıp yapılmadığı da denetlenmemektedir. Bir dilin genel ses sistemini, dil öğretmenleri özel alan bilgisi olarak bilmek zorundadır. Ancak Türk yabancı dil öğretmenleri, Eğitim denetmenleri anadil ve hedef dilin genel ses sistemini yeterince bilmemekte, bilimden uzak ve yanlış sesler kullanmaktadırlar.

Gelişmiş ülkelerde bir dil öğretilirken (hangi dil olursa olsun) ses bilincinin kazandırılması esas olup ilk önce öğrencilere ses bilinci verilmektedir.

Bir dilin ses bilgisi, o dilin şifresidir, anayasasıdır. Beyin, hedef dilin ses sistemini mutlaka kabul etmelidir. (Ses bilincinin erken yaşta verilmesi) Bunun için, ana dil ile hedef dil arasındaki ses ayrımlarını bilmek zorundadır. Ses bilinci verilmeden bir dili öğretmek, öğrenmek dilcilik tekniği bakımından mümkün değildir.

Eğer yapılmaya çalışılan bir işte ciddi bir problem, çözülemeyecek kadar ciddi bir sorun, var ise bu, o işin kesinlikle (%100) özündedir (ses).

YÜZBİNDEN fazla araştırma ve ONLARCA deneysel çalışma sonucunda 'SESLE BAŞLAYAN ve SİSTEMLİ SES EĞİTİMİ ALAN' bireylerin dili kolaylıkla öğrendikleri belirlenmiştir...

YAPILAN ARAŞTIRMALARDAN ÖRNEKLER:

*Beynin, kelimeyi bir bütün olarak değil de, ses dizimine bağlı olarak algıladığı, (Gh. Wettstein, Badour, 2006)

*Çocukların kendi kendilerine ses bilincini edinemedikleri, ses bilincinin bir plan dahilinde öğretilmesi gerektiği, (Ribem, Perfetti, 1989)

*Alfabetik dillerde ses bilinci eğitiminin zorunlu bir öncelik olduğu, hatta bunun öğrenmenin kalbi olduğu, (Ziegler, Goswami, 2005)

*Ses bilinci çalışmalarına çok erken yaşlarda başlanması gerektiği, (Stanke, 2001)

*Sözlü dil ile yazılı dil arasında vazgeçilmez bir ilişki olduğu, (Bentolila, Gombert, 2005).

*Ses-şekil (harf) ilişkisini keşfetmenin zorunlu olduğu, ortaya çıkmıştır. (Sprenger, Charolles, 2003)

*İngilizcede yaklaşık % 84 SES UYUMU vardır. (Approximately % 84 of English words are phonetically regular. (Wiley Blevins, 1998)

*Türkçenin 2004 yılına kadar yanlış teknik, yöntem ve yaklaşımla öğretimi de, hedef dildeki 'Kemikleşmiş Hataların' düzeltilmesini geciktirmiştir, geciktirmektedir. Çünkü anadil öğretimi, yabancı dil öğretiminin en önemli yan unsurlarından biridir. (Sedat Erdoğan, 2012)

*Kendim, öğrencilik hayatımda ses'le ilgili hemen hemen hiçbir şey görmedim; binlerce öğrenciye sordum, ses öğretimini görmediklerini söylüyorlar; binlerce öğretmene sordum, ses öğretimini yapmadıklarını söylediler; birçok denetmene ses öğretiminin neden yapılmadığını sordum, onlarda bu işi neden kurcaladığımı (sende yapma dercesine) sordular; birçok müdüre ses öğretiminin yapılması gerektiğini anlattım, onlarda anlamsız anlamsız yüzüme baktılar; velilere ses bilincinin dil eğitiminde olmazsa olmaz olduğunu anlattım, onlarda çekindikleri-korktukları için bir şey yapamayacaklarını söylediler; üniversitelere gidip yabancı dil hocalarıyla ses öğretimini konuştum, onlarda ses öğretiminin çok önemli olduğunu ancak tam anlamıyla sesleri öğrenmedikleri-bilemedikleri için ses öğretimini yapamadıklarını (sıkılarak) söylediler. Böyle öğrenim-öğretim olmaz...

GRAMER = SES, HECE, KELİME, CÜMLE den oluşur.

Ülkemizde doğru gramer öğretimi yapılmadığı için yabancı dil eğitimi inanılmaz derece zayıftır. Türkiye’de sadece gramer bölümünün cümle kısmı (%25) yapılmaya çalışılmaktadır. Bu da cümle ezberlemekten öteye gitmemektedir. Ancak birçok devlet yetkilisi, okullarda sadece gramer öğretimi yapıldığı için yabancı dil eğitiminin kötü olduğunu dillendirmektedir. Bu inanılır gibi değil! Okullarda sadece cümle kısmı yapılmaktadır. SES, HECE...YOK. Ülkemizde ‘ses’ gramerden bile sayılmamaktadır! Halbuki cümle, kelime ve heceyi denetleyen SES tir.

SONUÇ: ‘Vurgu zamanlı’ İngilizce, ülkemizde ses öğretimi olmadığından hece zamanlı olarak uygulanmaktadır; ‘hece zamanlı’ Türkçe ise, ülkemizde sesler eksik ve yanlış öğretildiği için ‘başka zamanlı’ bir dil olarak görülmektedir.

NOT: Hemen hemen her yere başvurmama rağmen, herkes bu konuda fazla birşey yapamayacağını belirtti! Çünkü ‘sorun’ artık KEMİKLEŞMİŞ durumda...

.....
.....
.....

–Eğitimin tüm aşamalarında belirleyici olan, dil eğitimidir.

–Dil eğitimi köklü ve sağlıklı olmayan insanların, eğitimin diğer alanlarında başarılı olması söz konusu değildir.

–Anlamanın, anlamayı kolaylaştırmanın, yorumlamanın, eleştirmenin, özgürleşmenin gerçekleşebilmesi için dil eğitiminin eksiksiz olması gerekir.

–Sağlam bir dil politikası üzerine oturamayan bir programın sağlıklı olması düşünülemez bile.

–Bu bakımdan önce dil, yani Türkçe eğitimi, sonra da Edebiyat eğitimi üzerinde durulmalıdır.

www.ituvakif.org.tr